

Bölüm 26

LUTEAL FAZ DEFECTİ

Kemal DİNÇ¹

GİRİŞ

Adet döngüsü iki aşamaya ayrılabilir: foliküler ve luteal faz, bu iki faz ovulasyonla ayrılır. Foliküler fazda preovulatuvar folikül gelişir. Bu fazda östrojenin etkisi ile uyarılmış endometrial proliferasyonla sonuçlanır.

Luteal fazda ise oluşan korpus luteum progesteron salgılar, endometrial proliferasyonunu inhibe eder ve endometrial reseptivite için endometriumu implantasyona hazırlar. Seri olarak çalışan bu iki faz olmadan, doğal üreme mümkün değildir (1).

Yardımla üreme tedavisi (YÜT) gören hastalarda çoklu deneysel tasarımlar ve klinik deneyimler, korpus luteumdan progesteron üretimi için LH sekresyonun çok önemli olduğunu göstermektedir.

LUTEAL FAZ DEFECTİ

Luteal faz defekti (LPD), endometriyumun normal embriyo implantasyonu ve büyümesine izin vermek için gerekli olan progesteronu yetersiz olarak üretmesi durumudur (2). Fakat luteal faz defektinin bilimsel tanımı konusunda fikir birliği yoktur. Endometriyumun midluteal fazda biyopsi ile histolojik olarak değerlendirilip menstural tarihten en az 2 gün geriden gelmesi olarak tanımlanır.

Luteal faz defekti infertil kadınların yanında sağlıklı normal adet gören kadınlarda da tanımlanmıştır. Progesteronun implantasyon ve erken embriyonik gelişim süreci için çok önemli olmasına rağmen, luteal faz defektinin infertiliteye neden olan bağımsız bir değişken olduğu kanıtlanmamıştır (3).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum AD, dr.kemaldinc@hotmail.com

larda olumlu sonuçlarını bildiren güncel veriler mevcuttur. Dondurulmuş embriyo transferinde optimal luteal destek protokolü konusunda tartışmalar devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Luteal faz desteği , Progesteron, hCG, IVF

REFERANSLAR

1. Mesen TB, Young SL. Progesterone and the luteal phase: a requisite to reproduction. *Obstet Gynecol Clin North Am.* 2015;42(1):135–151. doi:10.1016/j.ogc.2014.10.003
2. Coutifaris C, Myers ER, Guzick DS, et al. Histological dating of timed endometrial biopsy tissue is not related to fertility status. *Fertil Steril.* 2004;82(5):1264–1272. doi:10.1016/j.fertnstert.2004.03.069
3. Practice Committee of the American Society for Reproductive Medicine. Current clinical irrelevance of luteal phase deficiency: a committee opinion. *Fertil Steril.* 2015;103(4):e27–e32. doi:10.1016/j.fertnstert.2014.12.128
4. Regan L, Rai R. Epidemiology and the medical causes of miscarriage. *Baillieres Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol* 2000; 14:839.
5. Ogasawara M, Kajiura S, Katano K, et al. Are serum progesterone levels predictive of recurrent miscarriage in future pregnancies? *Fertil Steril* 1997; 68:806.
6. Paulson RJ. Hormonal induction of endometrial receptivity. *Fertil Steril* 2011; 96:530.
7. Lessey BA. Assessment of endometrial receptivity. *Fertil Steril* 2011; 96:522.
8. Van der Linden M, Buckingham K, Farquhar C, Kremer JA, Metwally M. Luteal phase support for assisted reproduction cycles. *Cochrane Database Syst Rev.* 2015;2015(7):CD009154. Published 2015 Jul 7. doi:10.1002/14651858.CD009154.pub3
9. Soliman S, Daya S, Collins J, et al.: The role of luteal phase support in infertility treatment: a meta-analysis of randomized trials. *Fertil Steril* 1994;61:1068-1076.
10. Practice Committee of the American Society for Reproductive Medicine. Progesterone supplementation during the luteal phase and .bulletin. *Fertil Steril* 2008; 89:789.
11. Baker VL, Jones CA, Doody K, et al. A randomized, controlled trial comparing the efficacy and safety of aqueous subcutaneous progesterone with vaginal progesterone for luteal phase support of invitro fertilization. *Hum Reprod* 2014;29(10):2212–20.
12. Glujovsky D, Pesce R, Fiszbajn G, et al. Endometrial preparation for women undergoing embryo transfer with frozen embryos or embryos derived from donor oocytes. *Cochrane Database Syst Rev* 2010; :CD006359.
13. Aboulghar MA, Amin YM, Al-Inany HG, et al. Prospective randomized study comparing luteal phase support for ICSI patients up to the first ultrasound compared with an additional three weeks. *Hum Reprod* 2008; 23:857.
14. Stadtmayer L, Silverberg KM, Ginsburg ES, et al. Progesterone vaginal ring versus vaginal gel for luteal support with in vitro fertilization: a randomized comparative study. *Fertil Steril* 2013; 99:1543.
15. Licciardi FL, Kwiatkowski A, Noyes NL, Berkeley AS, Krey LL, Grifo JA. Oral versus intramuscular progesterone for in vitro fertilization: a prospective randomized study. *Fertil Steril* 1999; 71 (4) 614–618
16. Miles RA, Paulson RJ, Lobo RA, Press MF, Dahmouh L, Sauer MV. Pharmacokinetics and endometrial tissue levels of progesterone after administration by intramuscular and vaginal routes: a comparative study. *Fertil Steril.* 1994;62(3):485–490. doi:10.1016/s0015-0282(16)56935-0
17. Griesinger G, Blockeel C, Tournaye H. Oral dydrogesterone for luteal phase support in fresh in vitro fertilization cycles: a new standard?. *Fertil Steril.* 2018;109(5):756–762. doi:10.1016/j.fertnstert.2018.03.034
18. Yanushpolsky E, Hurwitz S, Greenberg L, Racowsky C, Hornstein MD. Comparison of Crinone 8% intravaginal gel and intramuscular progesterone supplementation for in vitro fertilization/

- embryo transfer in women under age 40: interim analysis of a prospective randomized trial. *Fertil Steril* 2008; 89 (2) 485-487
19. Schoolcraft WB, Hesla JS, Gee MJ. Experience with progesterone gel for luteal support in a highly successful IVF programme. *Hum Reprod* 2000; 15 (6) 1284-1288
 20. Nyboe Andersen A, Popovic-Todorovic B, Schmidt KT , et al. Progesterone supplementation during early gestations after IVF or ICSI has no effect on the delivery rates: a randomized controlled trial. *Hum Reprod* 2002; 17 (2) 357-361
 21. Van der Linden M, Buckingham K, Farquhar C, Kremer JA, Metwally M. Luteal phase support for assisted reproduction cycles. *Cochrane Database Syst Rev*. 2011;(10):CD009154. Published 2011 Oct 5. doi:10.1002/14651858.CD009154.pub2
 22. Jee BC, Suh CS, Kim SH, et al. Effects of estradiol supplementation during the luteal phase of in vitro fertilization cycles: a meta-analysis. *Fertil Steril* 2010; 93:428.
 23. Casper RF. Luteal phase support for frozen embryo transfer cycles: intramuscular or vaginal progesterone? *Fertil Steril*. 2014;101(3):627-8. [PubMed] [Google Scholar]
 24. TSRM(2017). Taze ve Donma Çözme siklulardan elde edilen gebeliklerde obstetrik sonuçlar farklı mıdır?.(03/04/2020 tarihinde <http://www.tsrn.org.tr/pro/konu/dosyalar/bultenler/mayis2017/mayis2017.pdf> adresinden ulaşılmıştır).